

Warszawa, 25 września 2018 r.

Poziom i struktura minimum socjalnego w czerwcu 2018 r.

W drugim kwartale br. niektóre z czynników wpływających na kondycję gospodarstw domowych nadal układała się korzystnie - stopa bezrobocia wyniosła 3,6%, (wobec 4,2% w I kwartale br.), co było najniższą wartością od 1992 r. (GUS 2018, 16). Wskaźnik zatrudnienia ogółem, stosunkowo niski w porównaniu do niektórych krajów UE, wyniósł 54,4% (wobec 53,7% w I kwartale). Przy rosnącym zapotrzebowaniu na pracę, umacnia się pozycję pracowników na rynku pracy, co znajduje wyraz w szybszym wzroście wynagrodzeń, przy umiarkowanym wzroście cen konsumpcyjnych (NBP 2018).

W niniejszej informacji prezentujemy szacunki minimum socjalnego - wskaźnika kosztów utrzymania niezamożnych gospodarstw domowych - w warunkach ekonomicznych panujących w czerwcu 2018 r. Przeliczenia wykonano korzystając z notowań cen dóbr i usług konsumpcyjnych, udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny.

Tabela 1. Minimum socjalne: dane za czerwiec 2018 r., w zł

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K +DM+DS	M+K +DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	289,32	578,63	812,22	878,31	1 111,90	1 411,57	274,50	549,00
Mieszkanie	417,95	602,52	815,38	815,38	1 031,93	1 247,51	417,95	602,52
– eksploatacja	352,69	522,41	723,62	723,62	916,52	1 107,79	352,69	522,41
– wyposażenie	65,26	80,11	91,76	91,76	115,41	139,72	65,26	80,11
Edukacja	17,10	34,20	91,24	158,63	215,67	357,19	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	146,08	179,09	229,68	238,47	289,05	348,43	124,33	167,81
Odzież i obuwie	54,59	109,19	157,58	157,92	206,31	255,05	41,84	83,67
Ochrona zdrowia	42,37	80,51	108,63	109,96	138,08	167,54	83,21	162,19
Higiena osobista	36,15	70,32	83,87	102,27	116,36	148,43	28,42	54,85
Transport i łączność	89,39	159,22	464,63	476,74	476,74	488,85	107,07	181,77
Pozostałe wydatki	87,44	126,96	165,79	176,26	179,30	176,98	86,18	126,13
Razem	1 180,39	1 940,63	2 929,04	3 113,94	3 765,35	4 601,56	1 163,49	1 927,94
- na 1 osobę	1 180,39	970,32	976,35	1 037,98	941,34	920,31	1 163,49	963,97

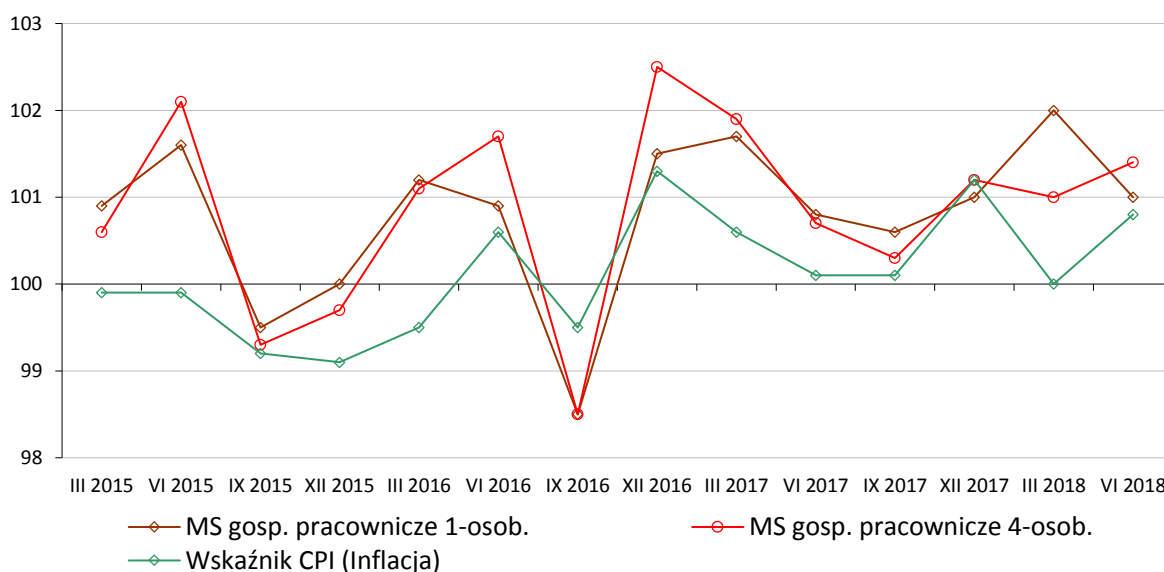
Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

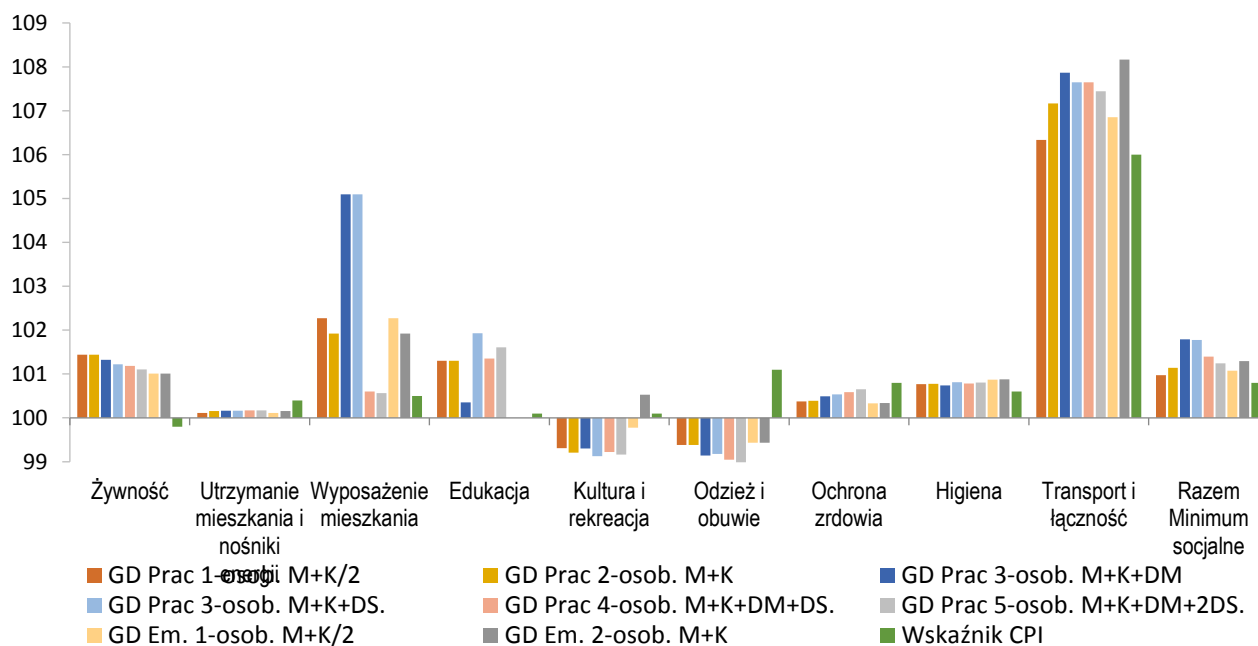
Minimum socjalne dla osoby samotnie gospodarującej w wieku do 60 lat wyniosło 1 180 zł. Spośród analizowanych gospodarstw z dziećmi, najwyższą wartość minimum socjalnego na osobę oszacowano w gospodarstwie z jednym dzieckiem starszym (1 038 zł na osobę), a najniższą w rodzinie z trójką dzieci (920 zł). Dal gospodarstwa dwojga emerytów minimum wyniosło 964 zł na osobę.

W stosunku do poprzedniego badania (marzec br.), w czerwcu wskaźnik inflacji wyniósł 0,8%. Wartości minimum socjalnego najbardziej wzrosły w rodzinach z 1 dzieckiem (+1,8%). W gospodarstwach 1-osobowych minimum wzrosło 1%, w rodzinie z dwójką dzieci o 1,4% (Wykres 1).

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2015 - 2018

Wykres 2. Dynamika minimum socjalnego w okresie IV - VI 2018 r. na tle inflacji

Źródło: Opracowanie własne.

W badanym okresie, dla wartości całego koszyka duże znaczenie miał szybszy wzrost koszyka żywnościowego niż inflacja w tej grupie potrzeb (Wykres 2). Najwyższa dynamika dotyczyła potrzeb w zakresie transportu i łączności – o ile wskaźnik CPI dla tej grupy wzrósł w transporcie (+6%), to w modelu minimum socjalnego podobny wzrost (od 6,2 do 8,2%) nastąpił wskutek korekt technicznych zwłaszcza w łączności (m.in. zmiana rodzaju telefonu, rodzaju dostępu do internetu). W wyposażeniu mieszkania wartości koszykowe także są wyższe niż wskaźnik CPI (zwłaszcza w gospodarstwach 3-osobowych). W zakresie utrzymania mieszkania, kultury i rekreacji oraz odzieży i obuwia wartości koszykowe były tym razem niższe niż wskaźniki inflacji dla tych grup.

Tabela 2. Struktura minimum socjalnego (czerwiec 2018 r., w %)

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,5	29,8	27,7	28,2	29,5	30,7	23,6	28,5
Mieszkanie	35,4	31,0	27,8	26,2	27,4	27,1	35,9	31,3
– eksploatacja	29,9	26,9	24,7	23,2	24,3	24,1	30,3	27,1
– wyposażenie	5,5	4,1	3,1	2,9	3,1	3,0	5,6	4,2
Edukacja	1,4	1,8	3,1	5,1	5,7	7,8	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	12,4	9,2	7,8	7,7	7,7	7,6	10,7	8,7
Odzież i obuwie	4,6	5,6	5,4	5,1	5,5	5,5	3,6	4,3
Ochrona zdrowia	3,6	4,1	3,7	3,5	3,7	3,6	7,2	8,4
Higiena osobista	3,1	3,6	2,9	3,3	3,1	3,2	2,4	2,8
Transport i łączność	7,6	8,2	15,9	15,3	12,7	10,6	9,2	9,4
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych GUS.

Opracował: dr Piotr Kurowski

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrz M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk, L. (1977), *Wzorzec konsumpcji społecznie niezbędnej*, Studia i Materiały IPiSS, Zeszyt Nr 10, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997). Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2018): *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju w lipcu 2018 r.*, GUS, Warszawa.

NBP (2018), *Raport o inflacji*, lipiec 2018 r., Warszawa